

Mölndals kommun

Rektorn vid Bosgårdsskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Bosgårdsskolan
i Mölndals kommun

Tillsyn av Bosgårdsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Mölndals kommun under Våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Bosgårdsskolan besöktes av Skolinspektionen den 30 maj 2012.

Helhetsbedömning

Under läsåret 2010/2011 var det 89 procent av eleverna i årskurs 3 som nådde målen i svenska och 87 procent som nådde målen i matematik. På de nationella ämnesproven i svenska under läsåret 2010/2011 var det enligt skolans verksamhetsredogörelse 92 procent av eleverna i årskurs 3 som nådde kravnivån. I matematik under samma läsår var det 73 procent av eleverna som nådde kravnivån.

Av Bosgårdsskolans verksamhetsredogörelse framgår att det under läsåret 2010/2011 var 83 procent av eleverna i årskurs 5 som nådde målen i svenska. Motsvarande siffra för matematik var 86 procent och för engelska 89 procent. I de flesta övriga ämnen nådde mer än 90 procent av eleverna målen, med undantag för ett fåtal ämnen, bland annat kemi där bara 75 procent av eleverna nådde målen. På de nationella ämnesproven under läsåret 2009/2010 nådde 91 procent av eleverna i årskurs 5 kravnivån i engelska. I matematik var motsvarande siffra 70 procent och i svenska var det bara 55 procent av eleverna som nådde kravnivån. I de två senare fallen är resultaten betydligt lägre än riksgenomsnittet.

Lärarna vid Bosgårdsskolan följer upp och utvärderar varje elevs kunskapsutveckling. Resultat på skolnivå sammanställs och analyseras. Det systematiska kvalitetsarbetet måste emellertid dokumenteras.

Skolinspektionen konstaterar att de åtgärder som skolan har vidtagit för att höja måluppfyllelsen inte har varit tillräckliga och att alla eleverna på skolan inte ges förutsättningar att lägst nå målen för utbildningen. För att kunna förbättra resultaten behöver skolan fortsatt och regelbundet följa upp och utvärdera skolans resultat i samtliga ämnen. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. De individuella utvecklingsplanerna, som ska beskriva vilka insatser som behövs för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen, måste utvecklas.

Skolinspektionen finner vid besökstillfället att en mycket stor majoritet av eleverna upplever skolan som trygg. Rektorn och lärarna ger flera exempel på hur skolan arbetar planlagt och kontinuerligt med värdegrundsfrågor. Det finns fungerande rutiner för värdegrundsarbetet trots att planen mot kränkande behandling inte fullt ut uppfyller författningarnas krav.

Vid besöket framkommer att skolsituationen i en av de nuvarande klasserna i flera avseenden har varit problematisk under några år. Intervjuade elever uppger att de bland annat är missnöjda med kvaliteten på undervisningen och de beskriver viss förekomst av kränkningar, såväl elever emellan som mellan lärare och elever. Bosgårdsskolans rektor bekräftar att det har funnits en problematik i den aktuella klassen, men menar att den inte är representativ för skolan som helhet. Påståendet får stöd av det samlade underlaget för Skolinspektionens tillsyn, där inget indikerar att problemen skulle vara generella för skolan. Skolinspektionen förutsätter dock att Bosgårdsskolan vidtar åtgärder för att samtliga elever ska tillförsäkras en fungerande skolsituation.

Av tillsynen framgår att fritidshemmen vid skolan erbjuder barnen en meningsfull fritid och kompletterar skolan.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Bosgårdsskolan i Mölndals kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mölndals kommun att senast den 2012-09-30 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Det finns inte en plan mot kränkande behandling som dels innehåller konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och studiero.

I detta ingår att:

Det finns en plan mot kränkande behandling som dels innehåller konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts (6 kap. 6 och 8 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).

Det framgår av de individuella utvecklingsplanerna vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektor tar inte ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

Rektor tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat (4 kap. 6 § skollagen).

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Till följd av anmärkningarna ska **Ni senast 2012-09-30** vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

I planeringen av verksamheten anges inte utformningen av elevernas inflytande.

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Det finns inte en plan mot kränkande behandling som dels innehåller konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts

Motivering:

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Skollagen anger att varje skolenhet ska ha en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Bosgårdsskolan har ett dokument benämnt "Likabehandlingsplan", som delvis motsvarar de krav som skollagen ställer på en plan mot kränkande behandling. Bland annat innehåller dokumentet rutiner för det löpande värdegrundsarbetet. Planen är emellertid allmänt formulerad. Av intervjuer med rektor, lärare, personal vid fritidshem och elevhälsans personal framkommer att det vid Bosgårdsskolan görs kartläggningar i respektive verksamhet av elevernas trivsel och trygghet. Detta framgår emellertid inte av den befintliga planen. De olika verksamheterna, till exempel fritidshemmen, är inte tillräckligt synliga i planen och den anger inte vilka konkreta åtgärder som verksamheterna, med utgångspunkt i de kartläggningar som faktiskt görs, avser påbörja och genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts finns inte heller i planen.

Av tillsynen framgår att Bosgårdsskolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Den befintliga likabehandlingsplanen anger inte vilka konkreta åtgärder som respektive verksamhet, utifrån en aktuell kartläggning, avser påbörja och genomföra under det kommande året. Därmed utgår inte planen från de behov som finns i varje verksamhet. Planen innehåller inte heller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

6 kap. 6 och 8 § skollagen.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte tillräckligt om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Vidare ska läraren i utvecklingsplanen sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

De skriftliga omdömen från Bosgårdsskolan som Skolinspektionen tagit del av uppfyller i varierande grad författningarnas krav. Flertalet av omdömena relaterar till läroplanens övergripande mål och kursplanens centrala innehåll. Där emot framgår det i regel inte av omdömena om elevens kunskapsutveckling bedöms i förhållande till kunskapskraven i respektive ämne. Det förekommer också omdömen som bara beskriver elevens beteende, till exempel "du visar intresse för ämnet".

I flera av de individuella utvecklingsplanerna som granskats saknas en sammanfattning av de insatser som skolan ska bidra med. Istället läggs inte sällan hela ansvaret på eleven och hemmet, exempelvis att eleven behöver läsa oftare hemma och att mamma och pappa ska påminna om att skriva med små bokstäver.

Utredningen visar att eleven och elevens vårdnadshavare inte ges en tillräcklig information om elevens kunskapsutveckling. Detta eftersom vissa av de individuella utvecklingsplanerna inte avser elevernas utveckling i förhållande till kunskapskraven i varje ämne de får undervisning i. Det framgår inte heller i tillräcklig utsträckning av de individuella utvecklingsplanerna vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektor tar inte ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering:

Enligt skollagen ska det på skolenhetsnivå genomföras ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Bosgårdsskolans skolenhet har en verksamhetsplan för läsåret 2011/2012 som är gemensam för både skolan och fritidshemmet. Det finns alltså en dokumenterad planering för innevarande läsår. Däremot saknas en dokumentation av kvalitetsarbetet för det föregående läsåret 2010/2011. Bosgårdsskolans nuvarande rektor tillträdde sin tjänst mot slutet av läsåret 2010/2011. Rektorn säger till Skolinspektionen att det var ett medvetet beslut att vid den tidpunkten inrikta arbetet mot annat än att upprätta en kvalitetsredovisning. Intervjuade lärare uppger att skolans nuvarande rektor bedriver ett kvalitetsarbete med en tydlig systematik, något som de uppger har saknats under en lång rad år vid Bosgårdsskolan. Kunskapsresultat på skolnivå följs enligt lärarna upp och analyseras regelbundet. Enligt såväl rektorn som de intervjuade lärarna pågår för närvarande ett arbete initierat av rektorn med att dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet läsåret 2011/2012.

Utredningen visar att rektor inte tar tillräckligt ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4 § skollagen och Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Anmärkning:

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

I planeringen av verksamheten anges inte utformningen av elevernas inflytande.

Motivering:

Av skollagen framgår att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. Den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband planeringen av verksamheten. Barnen, eleverna och vårdnadshavarna ska informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd. Av skollagens bestämmelser om systematiskt kvalitetsarbete följer att varje skolenhet ska dokumentera sitt kvalitetsarbete.

Av dokumentation samt intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att det vid Bosgårdsskolan finns forum för samråd med eleverna och att eleverna utövar och aktivt erbjuder inflytande över utbildningen. Utformningen av inflytandet över undervisningen framgår delvis av dokumenterade lokala pedagogiska planeringar. Däremot framgår inte den övriga utformningen av forum för samråd med barn och elever i någon dokumenterad planering av verksamheten som Skolinspektionen har tagit del av.

Av utredningen framgår att det i vissa avseenden saknas en dokumenterad planering av Bosgårdsskolans utformning av elevernas inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen ges en anmärkning och ska avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 10 § skollagen, 4 kap. 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande.

Bakgrund

Måluppfyllelse

Av den verksamhetsredogörelse som Bosgårdsskolan har lämnat till Skolinspektionen inför den aktuella tillsynen framgår att det under läsåret 2010/2011 var 89 procent av eleverna i årskurs 3 som nådde målen i svenska. Läsåret dessförinnan var motsvarande siffra 100 procent och läsåret 2008/2009 nådde 78 procent målen. I matematik nådde 87 procent av eleverna i årskurs 3 målen under läsåret 2010/2011. Läsåret dessförinnan var motsvarande siffra 98 procent och läsåret 2008/2009 nådde 86 procent av eleverna målen. På de nationella ämnesproven i svenska under läsåret 2010/2011 var det enligt skolans verksamhetsredogörelse 92 procent av eleverna i årskurs 3 som nådde kravnivån. I matematik under samma läsår var det 73 procent av eleverna som nådde kravnivån. Det var en väsentlig förbättring jämfört med de två närmast föregående läsåren då knappt 60 procent nådde kravnivån.

Av Bosgårdsskolans verksamhetsredogörelse framgår att det under läsåret 2010/2011 var 83 procent av eleverna i årskurs 5 som nådde målen i svenska. Motsvarande siffra för matematik var 86 procent och för engelska 89 procent. I de flesta övriga ämnen nådde mer än 90 procent av eleverna målen, med undantag för kemi och biologi där 75 respektive 86 procent av eleverna nådde målen samt historia där motsvarande andel var 83 procent. För de två närmast föregående läsåren saknas så gott som helt sammanställningar av måluppfyllelse i årskurs 5. På de nationella ämnesproven under läsåret 2009/2010 nådde 91 procent av eleverna i årskurs 5 kravnivån i engelska. I matematik var motsvarande siffra 70 procent och i svenska var det bara 55 procent av eleverna som nådde kravnivån. I de två senare fallen är resultaten betydligt lägre än riksgenomsnittet och försämringar jämfört med det föregående läsåret 2008/2009. För läsåret 2007/2008 har Bosgårdsskolan inte redovisat resultat vid de nationella ämnesproven i årskurs 5.

Ovanstående redovisning är hämtad ur den statistik som Bosgårdsskolan har sammanställt till Skolinspektionen inför tillsynsbesöket. För några av de fem senaste läsåren saknas dock helt eller delvis sammanställningar av kunskapsresultat. Flera av skolans lärare uppger i intervjuer att de har svårt att förstå och känna igen flera av de siffror som förekommer i redovisningen.

Alla elever vid Bosgårdsskolan ges inte möjligheter att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås /lägst mål att uppnå i samtliga ämnen. Skolinspektionen pekar i detta beslut på några områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Tillsynen visar att fritidshemmen kompletterar skolan och erbjuder en meningsfull fritid för eleverna. Rektorn, elevhälsans personal och lärarna beskriver i intervjuer att skolan och fritidshemmen i huvudsak präglas av trygghet.

Samtal med elever och de enkäter som Skolinspektionen har genomfört med elever i årkurs 5 visar att de vid besökstillfället upplever skolorna och fritidshemmen som trygga. De enkäter som skolan genomför bland elever pekar enligt rektorn och elevhälsans personal i huvudsak i samma riktning. Resultaten i en av skolans klasser har emellertid varit något lägre enligt rektorn. Intervjuade elever i den aktuella klassen beskriver en skolsituation som de upplever som problematisk i flera avseenden, bland annat ur ett värdegrundsperspektiv med viss förekomst av kränkningar såväl mellan elever som mellan lärare och elever. Rektorn bekräftar att det under några år har funnits en värdegrundsrelaterad problematik i en av klasserna på skolan. Rektorn menar emellertid att situationen i just den här klassen har varit ett undantag och inte är representativ för skolan som helhet. Den slutsatsen får också stöd av övrigt underlag i Skolinspektionens tillsyn.

Beskrivning av Bosgårdsskolan

Bosgårdsskolan är en kommunal grundskola i västra delen av Mölndals kommun. Vid skolan går drygt 300 elever i förskoleklass och årskurserna 1- 6. Den pedagogiska personalen är indelad i tre arbetslag. Skolan leds av en rektor. Vid Bosgårdsskolan finns också fyra fritidshem, indelade efter barnens ålder.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Daniel Talje och Elisabeth Fogelberg.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Enhetschef

Henrik Frykman
Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet redovisas i ett sammanfattande beslut. Fritidshem inspekteras i anslutning till tillsynen av grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka

åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).